

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НН інституту
фізичної культури

М. О. Лянной

«01» 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦМЕТОДИКА ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

перший (бакалаврський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-
методичною комісією
НН інституту фізичної культури
Протокол № 1 від 31.08.2022 р.
Голова
Л.В. Мороз, к. п. н., доцент

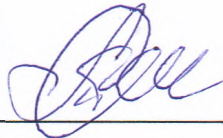
Розробник: Кравченко І. В. старший викладач кафедри логопедії

_____

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Кравченко А.І., к.п.н., професор

_____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
2-й		2-й	
Семестр			
4-й		4-й	
Лекції			
24 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
30год.		8 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
64 год.		106год.	
Консультації:			
2 год.	2 год.		
загальна кількість годин – 120 год	Вид контролю: залік		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Спецметодика образотворчої діяльності**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки напряму (спеціальності) *016 Спеціальна освіта (016.01Логопедія)* перший (бакалаврський) рівень.

Мета навчальної дисципліни - є комплексне уявлення про образотворче мистецтво у дошкільних закладах освіти, поглиблене та розширене ознайомлення здобувачів вищої освіти спеціальності «Спеціальна освіта. Логопедія» з теоретичними знаннями специфіки відображення дійсності в образотворчому мистецтві, його функції в суспільстві та історію розвитку художніх напрямків в мистецтві.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з теорією, методологією та практичними основами образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з основними видами і жанрами образотворчого мистецтва, засобами їх художньої виразності;
- вивчення питань розвитку історії світового та українського образотворчого мистецтва;
- вивчення спеціальних досліджень, присвячених ознайомленню дошкільників з різними видами образотворчого мистецтва навчання образотворчій діяльності;
- оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей дошкільного віку образотворчих здібностей і шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності;
- набуття знань про форми методичної роботи з розділу «Образотворче мистецтво» й особливості викладання даного курсу в дошкільних навчальних закладах;

- навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати розробки занять з різних видів образотворчої діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- види та жанри образотворчого мистецтва;
- сучасні програми навчання образотворчій діяльності у ДНЗ;
- методи і прийоми навчання дошкільників образотворчій діяльності;
- програмні вимоги до різних вікових груп з образотворчої діяльності;
- типи і види занять з навчання образотворчій діяльності;
- гігієнічні та естетичні вимоги до проведення занять;
- структуру і тривалість занять відповідно віку дитини;
- завдання, зміст і методику навчання дітей предметного, сюжетного, тематичного, декоративного малювання у ДНЗ;
- завдання, зміст і методику навчання дітей предметного, сюжетного, тематичного, декоративного ліплення у ДНЗ;
- завдання, зміст і методику навчання дітей аплікації у ДНЗ
- вимоги до написання занять з образотворчого мистецтва
- анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку;
- сучасні вимоги до підготовки фахівців дошкільної освіти.

вміти :

- бачити прекрасне в повсякденному житті, у творах мистецтва;
- уміння самостійно створювати прекрасне;
- використовувати програмні вимоги до різних вікових груп у образотворчій діяльності ДНЗ ;
- організувати навчально-виховний процес;
- володіти різноманітними в галузі малюнка, ліплення, аплікації, конструювання щодо стимулювання мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями мовлення;
- обирати матеріали відповідно віковим особливостям дітей;
- використовувати традиційні та інноваційні форми навчання;

- складати хід заняття, враховуючи вікові особливості ;
- поєднувати різні методи і прийоми в педагогічному процесі.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування в студентів програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот.

СК-14 Здатність до роботи із спільнотою - на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування наступними дисциплінами: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія».

3. Результати навчання за дисципліною

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 - 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 - 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35-59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 - 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

1. Поточний контроль теоретичних знань студентів здійснюється за 3-бальною шкалою: 1 – “задовільно”, 2 - “добре”, 3 - “відмінно”.
  2. **Оцінювання самостійної роботи**
  3. За правильне виконання кожного із завдань студент отримує 1 бал. За правильне виконання усіх 15 завдань, студент отримує 20 балів.
-

Розподіл балів

Поточний контроль														Разом			Сума	Самостійна робота	Загальна сума
Розділ I				Розділ II								Розділ III							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13-14	T 15	T 16	T 17-18	55	75	25	100
Поточний контроль																			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3				
Контроль самостійної роботи														20			Сума	Самостійна робота	Загальна сума
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2						

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, поточне теоретичне опитування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Соціально-естетична сутність образотворчого мистецтва

Тема 1. Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення дійсності.

Тема 2. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.

Тема 3. Мистецтво скульптури та архітектури.

Тема 4. Народне та декоративно-прикладне мистецтво.

РОЗДІЛ 2. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку

Тема 1. Становлення методики керівництва образотворчою діяльністю дітей як науки. Проблеми розвитку творчості в образотворчій діяльності.

Тема 2. Види образотворчої діяльності та їх значення для навчання, виховання і всебічного розвитку дітей.

РОЗДІЛ 3. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності

Тема 1. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчого мистецтва.

Тема 2. Малювання. Основні види та елементи образотворчої мови та виразності малювання.

Тема 3. Нетрадиційні техніки малювання.

Тема 4. Методика навчання дітей дошкільного віку аплікації.

Тема 5. Методика навчання ліплення в дошкільному навчальному закладі.

Тема 6. Конструювання – як вид образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Самост.		Лекції	Практ.	Лабор.	Самост.
РОЗДІЛ 1. Соціально-естетична сутність образотворчого мистецтва.										
Тема 1. Образотворче мистецтво як елемент, явище й феномен культури	7	2	2	0	3	14	2	2		10
Тема 2. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	7	2	2	0	3	10				10
Тема 3. Мистецтво	7	2	2		3	12		2		10

скульптури та архітектури.										
Тема 4. Народне та декоративно-прикладне мистецтво	7	2	2		3	7				5
Разом за розділом 1	28	8	8	0	12	41	2	4		35
РОЗДІЛ 2. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.										
Тема 5. Педагогічні умови розвитку художніх здібностей дітей засобами образотворчої діяльності.	9	2	2	0	5	10				10
Тема 6. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей	14	2	2	0	10	10				10
Разом за розділом 2	23	4	4	0	15	20				20
РОЗДІЛ 3. Зміст та методика проведення занять з образотворчої діяльності у різних вікових групах.										
Тема 7. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчого мистецтва.	12	2	2	0	8	9	2	2		12
Тема 8. Малювання. Основні види та елементи образотворчої мови та виразності малювання.	10	2	2		6	5				12
Тема 9. Нетрадиційні	10	2	2		6	5				10

техніки малювання.										
Тема 10. Методика аплікації. Основні види та елементи виразності аплікації.	12	2	4		6	5				8
Тема 11. Методика ліплення. Види поробок з пластиліну. Методика тістопластики.	12	2	4		6	5		2		10
Тема 12. Конструювання – як вид образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.	11	2	4		5	10				10
Разом за розділом 3	67	12	18		37	49	2	4		62
Усього годин	118	24	30	0	64	131	4	8		117

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ І			
1.	Тема 1. Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення дійсності.	2	2
2.	Тема 2. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	2	
3	Тема 3. Мистецтво скульптури та архітектури.	2	

4.	Тема 4. Народне та декоративно-прикладне мистецтво.	2	
РОЗДІЛ II			
5.	Тема 5. Педагогічні умови розвитку художніх здібностей дітей засобами образотворчої діяльності.	2	
6.	Тема 6. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей	2	
РОЗДІЛ III			
7.	Тема 7. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчого мистецтва.	2	2
8.	Тема 8. Малювання. Основні види та елементи образотворчої мови та виразності малювання.	2	
9.	Тема 9. Нетрадиційні техніки малювання.	2	
10.	Тема 10. Методика навчання дітей дошкільного віку аплікації.	2	
11.	Тема 11. Методика навчання ліплення в дошкільному навчальному закладі, тістопластика.	2	
12.	Тема 12. Конструювання – як вид образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.	2	
Усього годин		24	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I			
1.	Тема 1. Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення дійсності.	2	2
2.	Тема 2. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	2	
3.	Тема 3. Мистецтво скульптури та архітектури.	2	2
4.	Тема 4. Народне та декоративно-прикладне мистецтво.	2	
РОЗДІЛ II			
5.	Тема 5. Педагогічні умови розвитку художніх здібностей дітей засобами образотворчої діяльності.	2	
6.	Тема 6. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей	2	

РОЗДІЛ III			
7.	Тема 7. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчого мистецтва.	2	2
8.	Тема 8. Малювання. Основні види та елементи образотворчої мови та виразності малювання.	2	
9.	Тема 9. Нетрадиційні техніки малювання.	2	
10.	Тема 10. Методика навчання дітей дошкільного віку аплікації.	4	
11.	Тема 11. Методика навчання ліплення в дошкільному навчальному закладі, тістопластика.	4	2
12.	Тема 12. Конструювання – як вид образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.	4	
Усього годин		30	8

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I			
1.	Тема 1. Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення дійсності.	3	10
2.	Тема 2. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	3	10
3.	Тема 3. Мистецтво скульптури та архітектури.	3	10
4.	Тема 4. Народне та декоративно-прикладне мистецтво.	3	5
РОЗДІЛ II			
5.	Тема 5. Педагогічні умови розвитку художніх здібностей дітей засобами образотворчої діяльності.	5	10
6.	Тема 6. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей	10	10
РОЗДІЛ III			
7.	Тема 7. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчого мистецтва.	8	12
8.	Тема 8. Малювання. Основні види та елементи образотворчої мови та виразності малювання.	6	12
9.	Тема 9. Нетрадиційні техніки малювання.	6	10

10.	Тема 10. Методика навчання дітей дошкільного віку аплікації.	6	8
11.	Тема 11. Методика навчання ліплення в дошкільному навчальному закладі, тістопластика.	6	10
12.	Тема 12. Конструювання – як вид образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.	5	10
	Усього годин	64	117

7.Рекомендована література

Базова

1. Антипова М. А. Солоне тісто. Незвичайні вироби і прикраси. Красиві речі своїми руками : [метод. посіб.] / М. А. Антипова. – Ростов-на-Дону : Владис, 2009. – 192 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / наук. кер. А. М. Богуш. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с. – (Державний стандарт дошкільної освіти України).
3. Впевнений старт : Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / під ред. О. О. Андрієтті, О. П. Голубович та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 104 с.
4. Дитина : Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту : О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою : О. В. Проскура, Л. П. Кочина ; авт. кол. : Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та ін. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
5. Дитина в дошкільні роки : комплексна додаткова освітня програма /автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутій. – Запоріжжя, 2011. – 188 с.
6. Дубіч Т. А. Диво-писанка: [посіб. для дітей мол. та сер. шкіль. віку] / Т. А. Дубіч. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 24 с.
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. - К.: Академвидав, 2004.
8. Кардашов В. М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: навчальний посібник для ст-тів ВНЗ / В. М. Кардашов. – К.: Слово, 2007. – 296 с.
9. Коновал Т. О. Писанкова абетка : [навчально-методичні нотатки] / Т. О. Коновал. – Київ : ТОВ Світ Успіху, 2008. – 208 с.
10. Левківський М. В. Історія педагогіки : підруч. / М. В. Левківський. – Вид. 2-ге, допов. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 367 с.

11. Лозинська Є. Ф. Українське народознавство дітям дошкільного віку : [метод. посібн. для дошкільн. закладів] / Є. Ф. Лозинська. – Львів : Оріана-Нова, 2008. – 208 с.
12. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навч. посіб. / Н. І. Луцан. – К. : Видавничий дім "Слово", 2009. – 172 с.
13. Мерсіянова Г.М. Образотворча діяльність у дошкільних закладах. Старша група. Перше півріччя. Малювання, ліплення, аплікація, конструювання / Г. М. Мерсіянова, С. В. Трикоз. – Київ: Літера ЛТД, 2011.
14. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті. / О.В. Попова. – Харків, 2001.
15. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова (та ін.); наук. кер. О. Л. Кононко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 452 с.
16. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 264 с.
17. Про дошкільну освіту : Закон України від 11 липня 2001 року № 2628 – III. // Законодавство про освіту. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 160 с.
18. Ружицький В.А. Основи петриківського розпису. /В. А. Ружицький, А. О. Малініна. – Харків: Скорпіон, 2003. - С. 30.
19. Софій Н., Єрмаков І. Вивчення та формування здатності до життєтворчості в молодшому шкільному віці // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник. - К.: Контекст, 2000.
20. Софій Н., Єрмаков І. Вивчення та формування здатності до життєтворчості в молодшому шкільному віці // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник. - К.: Контекст, 2000.
21. Твори українського образотворчого мистецтва в школі. Методичні рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва. - К., 1997. - С. 127.
22. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : навч. посіб. /від упорядників, вступні нариси та упорядкув. З. Н. Борисової, В. У. Кузьменко ; за заг. ред. З. Н. Борисової. – К. : Вища школа, 2004. – 511 с.

Допоміжна

1. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом витинанки. Методичні рекомендації / Укл. І. О. Ликова. – К.: ІСДО, 1995.
2. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом живопису / Упор. Підкурманна. – К.: РМК, 1991.
3. Організація роботи з дітьми раннього віку. / уклад. Л. А. Швайка, Г. В. Гаркуша. – Х.: Основа, 2009. – 223с.

4. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей : навчальний посібник для студентів вузів / В. П. Котляр. – К. : Кондор, 2009. - 199 с.
5. Образцова О. М. Формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання ручної праці : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Теорія та методика навчання" / Образцова О. М. ; Терноп. нац.пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2013. – 20 с.
6. Рібцун О. Г. Пластилінові фантазії. Талановиті пальчики / О. Г. Рібцун, Ю. В. Рібцун. – Київ: Літера ЛТД, 2011. – 34 с.
7. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання викладання в дошкільному навчальному закладі / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур / підручник 2-ге видання, перероблене та доповнене. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 376 с.
8. Сухорукова Г.В. Українські вишиванки / Г. В. Сухорукова, О. В. Ступак. – К.: Грайлик, 1995.
9. Терещенко О. П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності: навчально-методичний посібник до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / О. П. Терещенко/ – Видавництво: Світич, 2009. – 112 с.
10. Шульга Л. М. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання / Л. М. Шульга. – К.: ІСДО, 1995.
11. Яковлева Н. В. Малювання. Конспекти занять для дітей 5-6 років / Н. В. Яковлева. – Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2009. – 72 с.

Інформаційні ресурси

1 <http://prilykidnz9.ucoz.ru>..... Електронний посібник ВЕСЕЛИЙ КАЛЕЙДОСКОП

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ «СПЕЦМЕТОДИКА ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1. Образотворче мистецтво. Засоби образотворчого мистецтва, його особливості.
2. Живопис. Характеристика його жанрів.
3. Графіка як вид зображувального мистецтва. Книжкова графіка.
4. Поняття про малюнок, його особливості.
5. Колір і кольорознавство.
6. Скульптура як вид мистецтва. Характеристика видів круглої скульптури.
7. Архітектура як будівельне мистецтво.
8. Культура первісного суспільства.
9. Мистецтво Стародавнього Єгипту.
10. Мистецтво Стародавньої Греції.
11. Мистецтво Стародавнього Риму.
12. Світове значення античної культури.
13. Античність і українська культура.
14. Мистецтво Середньовіччя. Його особливості.
15. Мистецтво Відродження. Його особливості.
16. Українське образотворче мистецтво.
17. Народне декоративно-прикладне мистецтво, його види.
18. Розпис, його особливості.
19. Зміст навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва та зображувальної діяльності в ДНЗ.
20. Характеристика програми з образотворчої діяльності в ДНЗ «Я у Світі».
21. Методи навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
22. Організація і проведення занять з образотворчої діяльності у дитячому садку.
23. Планування занять з образотворчої діяльності у дитячому садку.
24. Розвиток малювання у дітей від 1-го до 2-х років (перша молодша група).
25. Характер малювання дітей 3-го року життя. Керівництво малюванням.
26. Методика організацій занять із малювання у молодшій групі.
27. Методика організації занять із малювання в середній групі ДНЗ.
28. Методика малювання в старшій групі ДНЗ.
29. Ліплення, його особливості в роботі з дітьми дошкільного віку.
30. Матеріал і обладнання для занять з ліплення в ДНЗ.
31. Методи і прийоми навчання ліплення дітей 3-го року життя.
32. Особливості ліплення дітей середньої групи.
33. Особливості ліплення в старшій групі ДНЗ.
34. Організація виставок художньої творчості в дитячому садку.
35. Аплікація як вид образотворчої діяльності дошкільників. Її особливості.

36. Організація занять з аплікації в молодшій групі дитячого садка.
37. Вимоги до організації занять з аплікації в старшій групі ДНЗ.
38. Методика проведення занять з аплікації в середній групі ДНЗ.
39. Значення конструювання для гармонійного розвитку дітей дошкільного віку.
40. Види конструювання в дошкільному закладі. їх характеристика.
41. Обладнання та матеріал для занять із конструювання.
42. Особливості конструювання з будівельного матеріалу.
43. Особливості конструювання з паперу.
44. Методика організації занять із конструювання з природного матеріалу.
45. Народне декоративно-прикладне мистецтво в дитячому садку.
46. Декоративне ліплення в дитячому садку і його зв'язок із народною творчістю.
47. Матеріал і обладнання для занять із декоративного ліплення.
48. Знайомства дітей дошкільного віку з народним мистецтвом. Основні методи і форми.
49. Методи і прийоми керівництва дитячим конструюванням на заняттях і під час самостійної діяльності.
50. Конструювання з будівельного матеріалу в роботі з дітьми 3-го року життя.
51. Конструювання з будівельного матеріалу в роботі з дітьми молодшої і середньої груп ДНЗ.
52. Методика проведення занять з конструювання з будівельного матеріалу у старшій групі ДНЗ.
53. Методика конструювання з природного матеріалу в роботі з дошкільниками.
54. Методика навчання дітей різновікової групи ДНЗ образотворчої діяльності.
55. Взаємозв'язок образотворчої діяльності з іншими видами діяльності дошкільників.
56. Вплив оволодіння дітьми технікою малювання на їх розумовий розвиток.
57. Розвиток творчих здібностей дітей-дошкільників у процесі малювання.
58. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку у процесі ліплення.
59. Методика виготовлення іграшок із природного матеріалу.
60. Організація і проведення колективної роботи з аплікації ДНЗ.
61. Предметна аплікація. її особливості, значення в розумовому розвитку дошкільників.
62. Національні орнаменти в декоративній аплікації. їх характеристика, види.
63. Сюжетна аплікація. Особливості навчання дошкільників сюжетної аплікації.

64. Аплікація з тканини. Методика проведення занять.
65. Аплікація з соломки. Технологія виконання.
66. Аплікація з природного матеріалу. Підготовка до заняття та організація проведення.
67. Нестандартні заняття з образотворчої діяльності у дитячому садку. Методика проведення.
68. Вимоги до організації занять з ліплення за уявою. Методика їх проведення.
69. Ліплення з натури. Особливості організації заняття.